nieuws

EU-Parlement gestart met stemmingsmarathon over hervorming GLB

nieuws

Nu het Europees Milieu Agentschap (EEA) met een nieuw rapport komt waaruit blijkt dat de biodiversiteit in Europa onder steeds zwaardere druk staat, buigen de Europese instellingen zich over de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. De plannen die nu voorliggen, zijn volgens verschillende organisaties en politieke partijen nefast voor de biodiversiteit. VILT zet de standpunten op een rij.

20 OKTOBER 2020 – LAATST BIJGEWERKT OM 21 OKTOBER 2020 8:23

Lees meer over:
beleid
GLB
europa

In het rapport 'Stand van de natuur in de EU' komt het Europese Milieuagentschap met cijfers over de biodiversiteit in Europa voor de periode 2013-2018. "Het is de meest uitgebreide gezondheidscontrole van de natuur die ooit in de EU is uitgevoerd", luidt het. Uit het rapport blijkt dat er honderden habitats en planten-, vogel- en diersoorten bedreigd zijn, ondanks de inspanningen die er geleverd worden op het vlak van milieubehoud.
"Maar liefst 81 procent van de habitats op Europees niveau verkeert in slechte staat, waarbij veengebieden, graslanden en duinhabitats het snelst achteruitgaan. De toezeggingen uit de nieuwe Europese biodiversiteitsstrategie moeten dringend nagekomen worden om deze achteruitgang om te buigen ten gunste van de natuur, de

mensen, het klimaat en de economie", zegt Virginijus Sinkevicius, EU-commissaris voor Milieu, Oceanen en Visserij.

Landbouw als medeschuldige

De belangrijkste bedreigingen voor de biodiversiteit zijn volgens het rapport de intensieve landbouw, stedelijke wildgroei en de niet-duurzame bosbouwactiviteiten, samen met de vervuiling van lucht, water en bodem. "De manier waarop we ons voedsel produceren en consumeren, bossen beheren en gebruiken en steden bouwen moet fundamenteel veranderen om de gezondheid en de veerkracht van de Europese natuur en het welzijn van de mensen veilig te stellen, zegt de Belg Hans Bruyninckx, uitvoerend directeur van het EEA.

Naast de blootlegging van de probleempunten, wijst het rapport ook op enkele positieve ontwikkelingen, meestal op nationaal of regionaal niveau. "Dankzij het Natura 2000-netwerk zien we positieve effecten voor veel soorten en habitats", luidt het. "Zo hebben kust- en duinhabitats die als Natura 2000-gebied zijn aangewezen, een betere instandhoudingsstaat dan habitats die niet of nauwelijks onder Natura 2000 vallen."

Op beleidsmatig vlak zegt het EEA-rapport zijn hoop te stellen in de nieuwe EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 en de 'farm-tot-forkstrategie', beiden kernelementen van de Europese Green Deal. Maar die laatste komt in gevaar door het nieuwe Europese landbouwbeleid, zo klinkt het steeds luider.

Juist deze week buigen de Europese instellingen zich over de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Zowel de landbouwministers van de 27 Europese lidstaten zitten binnen de Landbouwraad samen om een finale visie uit te werken, als de Europese parlementsleden debatteren dezer dagen zwaar over het toekomstig landbouwbeleid. In dat parlement werden meer dan 1.900 amendementen ingediend die moeten uitmonden in een finale visie van het Parlement.

Beide visies moeten vervolgens nog in de schoot van de Europese Commissie worden samengebracht om een finale visietekst te bereiken die vervolgens moet uitmonden in een concreet voorstel. De inzet is dan ook groot: met een enveloppe van 387 miljard euro (in lopende prijzen) voor de komende zeven jaar vertegenwoordigt het landbouwbeleid 30 procent van alle Europese uitgaven. Voor België is 4,11 miljard euro voorzien.

Geen hernationalisering

In een persbericht legt Europees parlementslid Hilde Vautmans (Open Vld/Renew Europe) uit wat er in het compromis staat dat de christendemocratische en conservatieve EVP, de socialistische S&D en het liberale Renew Europe op tafel hebben

gelegd. “Dé sleutelvraag voor dit GLB is hoe je een fors verminderd landbouwbudget combineert met grotere duurzaamheidsvereisten én met een leefbaar inkomen voor de boeren. Het antwoord van het parlement is een meer prestatie- en doelgericht GLB”, klinkt het.
Volgens Vautmans krijgen de lidstaten daarbij meer flexibiliteit zodat zij maatregelen op maat van de bedrijven kunnen uitwerken. “Lidstaten en boeren hebben eigen uitdagingen en mogelijkheden. Gezien het lagere budget is het cruciaal dat de middelen efficiënter worden ingezet”, meent Vautmans. Ze benadrukt dat het niet gaat om een hernationalisering. De doelstellingen worden bepaald door Europa, terwijl de lidstaten strategische plannen moeten opstellen die worden goedgekeurd en gecontroleerd door de EU.

> **Ecoregelingen moeten landbouwers financieel belonen als ze inspanningen doen voor het milieu en het resultaat ervan kunnen aantonen**
>
> Hilde Vautmans - Europees parlementslid (Open Vld/Renew)

Een nieuw onderdeel van het GLB zijn de ecoregelingen. “Het huidige systeem stimuleert niet voldoende en vergroeningsmaatregelen worden nu vaak als extra kost gezien. De ecoregelingen moet andersom werken. Boeren worden financieel beloond als ze inspanningen doen voor het milieu en het resultaat ervan kunnen aantonen”, legt Vautmans die samen met haar fractie (Renew) hard gevochten heeft om deze ecoregelingen in het GLB te krijgen.
Boeren die niet meedoen aan deze ecoregelingen, hoeven dat niet te doen. Zij krijgen dan nog steeds een basisbetaling tegen bepaalde randvoorwaarden. Wie meer wil doen, krijgt bovenop die basisbetaling extra steun. Vautmans ziet diverse voorbeelden van ecoregelingen. “Inspanningen om de waterkwaliteit te bevorderen door reductie van kunstmest, implementatie van bloemenstroken voor het verbeteren van de biodiversiteit of het toepassen van precisielandbouw,... Het is vooral de bedoeling dat lidstaten voldoende van die regelingen uitwerken zodat landbouwers voldoende keuze hebben en maatregelen op maat kunnen nemen”, legt ze uit.
Boeren blijven in het GLB-voorstel van het Europees Parlement directe inkomenssteun ontvangen, goed voor in totaal 60 procent van de budgetten van de eerste pijler. “Dat was vroeger hoger, maar je kan de basisbetaling aanvullen via de ecoregelingen. Het

nieuwe GLB en de verschuiving van ‘compliance’ naar ‘performance’ zal inspanningen vergen van onze boeren, maar dit is een stap die we moeten nemen, willen we een duurzaam en leefbare landbouwsector garanderen”, besluit Vautmans.

Wojciechowski niet overtuigd

Europees landbouwcommissaris Janusz Wojciechowski stelt dat de meerderheid van de voorstellen in de goede richting gaan, maar waarschuwt er ook voor dat andere elementen niet beantwoorden aan de ambitie voor een groener en eerlijker landbouwbeleid. “Het zou bijvoorbeeld een stap achteruit zijn als we landbouwers toestaan dat ze hun verplichtingen op het vlak van biodiversiteit kunnen halen door alleen maar op vijf procent van hun gronden geen gewasbeschermingsmiddelen of kunstmest meer te gebruiken”, merkte hij op.

> **“Bepaalde elementen in het voorstel beantwoorden niet aan de ambitie voor een groener en eerlijker landbouwbeleid**
>
> Janusz Wojciechowski - EU-commissaris voor Landbouw

Milieubewegingen laken al dagen dat het hele compromis tekortschiet in het licht van de nieuwe, ambitieuze doelstellingen die de Europese Unie zich wil aanmeten op vlak van klimaat, biodiversiteit, pesticidengebruik, enz. Ook op Twitter klinkt al dagenlang felle kritiek. Maar ook landbouworganisatie ABS is niet tevreden met wat er op tafel ligt.

De Belgische Europarlementsleden zijn verdeeld over het voorstel dat op tafel ligt. De drie grote fracties (EVP, Renew Europe en S&D) lijken wel overtuigd dat er een goed compromis op tafel ligt. Hilde Vautmans (Open Vld) verdedigde het compromis dinsdag in het debat. "Voor sommigen is het te groen, voor anderen niet groen genoeg. Voor mij is dit realistisch en ambitieus en verzoent dit het voortbestaan van de landbouw met de Green Deal", aldus Vautmans. Ze wees erop dat er dagelijks duizend landbouwbedrijven verdwijnen in Europa. De hervorming is volgens haar noodzakelijk om een leefbaar inkomen voor boeren te waarborgen en jonge boeren aan te trekken.

Kris Peeters (CD&V) stemt voor het compromis. “Er is nog heel veel schaafwerk nodig”, vindt de oud-landbouwminister, maar de tekst geeft Vlaanderen de mogelijkheid om zowel economisch als ecologisch een duurzaam landbouwbeleid uit te voeren. “De hervormingen worden geen makkelijke opdracht voor de landbouwers”, erkent hij, maar

anderzijds krijgt Vlaanderen ook meer manoeuvreerruimte, bijvoorbeeld om te verzekeren dat de subsidies ook echt naar landbouwers gaan. "Duurzaam voedsel heeft een prijs. Of we importeren meer voedsel uit Zuid-Amerika, of we investeren zelf in onze eigen voedselproductie", besluit Peeters.

Ook tegenstemmers bij de grote fracties

Samen hebben deze drie fracties 60 procent van de zetels in het halfrond, maar er leeft ook ongenoegen onder sommige leden van die ‘meerderheid’. Onder meer Kathleen Van Brempt (sp.a) is niet overtuigd over wat nu voorligt. "Dit zou hét moment moeten zijn om de sociale, duurzame en klimaatneutrale doelstellingen van de Green Deal op te nemen in het landbouwbeleid van morgen. Maar het omgekeerde is waar. De Green Deal wordt nauwelijks vermeld", aldus een teleurgestelde Kathleen Van Brempt (sp.a). Zij laat dan ook weten tegen het voorstel te stemmen.

Ook haar Waalse PS-collega Marc Tarabella heeft aangegeven dat hij zijn steun niet zal uitspreken. Hij noemt het voorstel een aberratie. “Het is niet in overeenstemming met de Green Deal. Bovendien zal het verschil tussen grote landbouwbedrijven en kleine alleen maar toenemen. Het GLB-voorstel zal ook leiden tot dumping en concurrentie tussen lidstaten. Er is dus niets sociaal en ecologisch aan dit voorstel, vandaar dat het mijn stem niet krijgt”, laat hij weten.
Ook Belgische Europarlementsleden die verbonden zijn aan andere fracties hebben hun bedenkingen bij het GLB-voorstel. “Hoe kunnen dezelfde fracties die twee weken geleden de klimaatwet hebben goedgekeurd, nu stemmen voor een landbouwbeleid dat helemaal indruist tegen de Green Deal?", vroeg ook Saskia Bricmont (Ecolo) zich af. Johan Van Overtveldt (N-VA) waarschuwde vorige week al: "Wanneer een derde van het budget als het ware wordt vrijgesteld om substantieel bij te dragen aan een duurzame transformatie, dan verschuift de druk volledig naar andere sectoren."

> **“Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de traditionele partijen maximaal het status quo willen behouden door zoveel mogelijk subsidies te geven met zo weinig mogelijk voorwaarden**
>
> Geert Bourgois - Europees parlementslid (NV-A)

Geert Bourgeois (N-VA) is eveneens hard voor de GLB-hervorming. “Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de traditionele partijen, wars van alle beloftes over de nood aan een hervormd en toekomstgericht GLB, maximaal het status quo willen behouden door zoveel mogelijk subsidies te kunnen geven met zo weinig mogelijk voorwaarden, en mogelijk ook nog een nefaste impact op biodiversiteit en klimaat”, zo staat te lezen op zijn website.
Volgens hem bewijst de politiek de landbouwers in Vlaanderen met deze hervormingsvoorstellen geen dienst. “Tot nu toe heeft het Europees landbouwbeleid voornamelijk geleid tot massale schaalvergroting, met nefaste gevolgen voor kleine Vlaamse landbouwbedrijven. Dit nieuwe GLB moest een instrument zijn om te zorgen voor een economische omslag, een toekomstgerichte landbouw met een rendabel bedrijfsmodel, waarbij landbouw een natuurlijke partner is in de strijd tegen de klimaatverandering. Met wat nu voorligt zullen we er niet geraken”, meent Bourgeois.

Vergader- en stemmenmarathon

Gezien de verdeeldheid bij en binnen de verschillende fracties, de veelheid aan amendementen die zijn ingediend (meer dan 1.900) en de afstandsregels door het coronavirus wordt het voor de EU-parlementsleden een echte stemmenmarathon. Die is dinsdagavond op gang getrokken en zal voortduren tot vrijdagavond 21u30. Dan zou het resultaat worden bekendgemaakt. Nadien moeten de parlementsleden nog onderhandelingen aanknopen met de landbouwministers van de lidstaten.
Die zijn in Luxemburg aan een eigen vergadermarathon bezig, want ook de 27 Europese landbouwministers moeten onderling een akkoord vinden over de hervorming van het Gemeenschappelijke Landbouwbeleid. Voor ons land zitten er drie landbouwministers mee aan tafel: Vlaams landbouwminister Hilde Crevits (CD&V), Waals landbouwminister Willy Borsus (MR) en kersvers federaal landbouwminister David Clarinval (MR).

Bron: Eigen verslaggeving / Belga

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/

screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/

screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

Privacy policy

Copyright

Cookie Policy

Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada